

de fortsatte Overvejelser om den almindelige Politik, de almindelige Lovgivningsforanstaltninger selvfølgelig altid blive taget ligeligt Hensyn til alle Klasser. Det er jo let at sige, at der kunde træffes Foranstaltninger, der vilde gribe dybere ind, f. Eks. en Foranstaltning som den af det ærede Medlem Hr. Schmidt nævnte: Nedsættelse af Renten, men en almindelig Nedsættelse af Renten hører nu efter min og dog vistnok de flestes Opfattelse til det, som kan være Genstand for varme og berettigede Ønsker, men som ikke lader sig udføre gennem direkte Lovforanstaltninger. Renten kan nedsættes, Kreditforholdene kan lattes paa forskellig Maade, navnlig ved Skabelse af mere Kapital i Landet og ogsaa i særlig vanskelige Tider ved Tilførsel af fremmed Kapital, men direkte Foranstaltninger til Nedsættelse af Renten hører ikke til det, der er muligt at gennemføre. Det er blevet sagt med stor Styrke, f. Eks. af det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen og det ærede Medlem Hr. Schmidt, at det, som det kommer an paa, er ikke at skaffe Sønderjyderne lettere Adgang til Laan og navnlig ikke ved alt for lette Vilkaar og en alt for let Maade at administrere disse Vilkaar paa at lede dem ind i den Fristelse at overbebyrde deres Ejendomme med Laan. Det er ikke den Vej, siger man, man maa gaa; man maa søge at gavne den sønderjydske Befolkning ved at fremhjelpe et sundt Erhvervsliv. Ja, det er alt sammen saa sandt, som det er sagt. Men det, som man søger at gøre her gennem Hypotekfondsforslaget, er jo ikke at bebyrde Ejendommene med mere Gæld, med større Byrder, men naar man ser retteligt paa det, er det, selv om Beløbet bliver det samme, i Virkeligheden en Formindskelse af de Byrder, der hviler paa Ejendommene, idet Rentebyrden og Afbetalingsbyrden bliver saa væsentlig lettet gennem den Konvertering, der vil kunne finde Sted ved Hjælp af denne Laanefond. Og med Hensyn til det Lovforslag, jeg selv har fremsat, Forslaget om Laanekassen, vil jeg sige, at det er naturligvis ikke Mening en nu at sprede en gylden Regn ud over Sønderjylland. Gud bedre det, det vilde nok ogsaa være vanskeligt for os under de Forhold, vi sidder i heroppe, at gøre det; men selv om vi kunde det, vilde vi ikke gøre det. Disse Laanekassepenge skal anvendes som hidtil paa en forstandig og omsigtsfuld Maade, de maa ikke laanes ud til Folk, som ved at modtage disse Laan bliver saaledes overbebyrdet med Gæld, at de efter al Sandsynlighed

ikke vil kunne klare sig i Fremtiden. De skal laanes ud under samme Forudsætning, som det tidligere er sket, til Folk, der der ved bliver i Stand til bedre at klare sig og faar større Chancer for at kunne komme til at staa paa egne Ben i Fremtiden. Man kan være ganske overbevist om, at det Raad, der er givet, særlig af det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen, om, at Haandsrækningen maa ydes med Forsigtighed, vil blive fulgt. Derfor borger Laanekassens Bestyrelses hidtidige Praksis, og Regeringen vil ogsaa gøre alt, hvad den formaar, i saa Henseende.

Om det Lovforslag, der er fremsat af mig, blev der i øvrigt kun gjort faa Bemærkninger under Forhandlingen her i Gaar, og jeg har altsaa ikke meget at sige derom. Jeg vil dog straks sige, hvad der jo ogsaa gælder for Hypotekfondens Administration, at selvfølgelig vil der kun blive taget rent *saglige* Hensyn ved Ydelsen af disse Laan. Det er en Selvfølge, at det er de vanskelige økonomiske Forhold i Sønderjylland, vi her tager Sigte paa, og at det, om en dansk Statsborger i Sønderjylland er dansksindet eller tysksindet, ikke bør have Indflydelse her. Det er altsaa ganske klart, at Laanene skal ydes ud fra rent saglige Synspunkter.

Det blev sagt af det ærede Medlem Hr. Ludvig Hansen, at det var mindre rigtigt, at ogsaa Landbrugere skulde have Adgang til Laan af Laanekassen. Jeg kan ikke se, at dette er berettiget. Jeg har ganske vist ved Fremsættelsen af Lovforslaget fremhævet — og jeg gør det igen i i Dag —, at Laanekassen tager ganske særlig Sigte paa de Erhverv, som ikke hjælpes igennem Hypoteklaanefonden, tager ganske særlig Sigte paa det, man kalder Byerhvervene, men man kan ikke udelukke Landbruget, thi i overordentlig mange Tilfælde vil det Formaal, som skal naas ved Udlaan af Laanekassen, netop være Formaal, der hyppigt foreligger i Landbruget, hvor der ofte vil være Trang dertil, og hvor den Lettelse i Opnaelsen af Andenprioritetslaan, som det første Lovforslag tilsigter at skaffe, ikke vil være tilstrækkelig. Altsaa, om en Udelukkelse af Landbruget fra Deltagelse i Laanene fra Laanekassen vil der efter min Mening ikke kunne være Tale.

Det ærede Medlem Hr. Holger Andersen rejste det Spørgsmaal, hvorvidt Loven af 1920 fortsat havde Gyldighed. Ja, det har den. Dette Lovforslag fremtræder jo som et Tillæg til Loven af 1920 og indeholder ingen Ophævelsesbestemmelser, saa-